

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Praha, 2018

Benjamin Peguero

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Obor fotografie

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

TANEC, POHYB, FOTOGRAFIE

Benjamin Peguero

Vedoucí práce: Michal Šimůnek

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2018

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

FILM AND TV SCHOOL

Film and tv school of academy of performing arts

Department of photography

BACHELOR THESIS

DANCE, MOVEMENT, PHOTOGRAPHY

Benjamin Peguero

Thesis advisor: Michal Šimůnek

Academic title granted: BcA.

Prague, 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/magisterskou/disertační práci na téma

<h3>TANEC, POHYB, FOTOGRAFIE</h3>
--

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....
podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych tímto poděkoval svému vedoucímu práce Mgr. Michalu Šimůnkovi, Ph.D, za poskytnuté rady a odborné vedení při zpracování bakalářské práce.

ABSTRAKT

Cílem mé bakalářské práce je představit současnou taneční fotografii a taneční kulturu street dance. Zajímá mě schopnost fotografie reprodukovat tanec jakožto umělecký projev a jakožto tělesný, emocionální a v daném situačním kontextu hluboce ukotvený prožitek.

Práce vychází z konceptu auratičnosti Waltera Benjamina, jehož prostřednictvím zvažuji schopnost fotografie reprodukovat tanec, a to z pohledu tří přímých účastníků taneční události: diváka, který tanec pozoruje; fotografa, který taneční scénu fotografuje; a samotného tanečníka, který tanec a pohyb zakouší nejintenzivněji.

Práce bude vycházet ze zúčastněného pozorování české street dance scény, a kromě výše uvedeného přinese přehled české i světové taneční fotografie s důrazem na street dance.

ABSTRACT

The aim of my bachelor thesis is to introduce contemporary dance photography and Czech street dance culture. I'm interested in the ability of photography to reproduce dance as an artistic expression and, as a physical, emotional and in a given context, a deeply anchored experience.

The work will be based on Benjamin's concept of aurativeness, through which I will consider the ability of photography to reproduce the dance, from the point of view of three direct participants in the dance event: the spectator watching the dance; the photographer who shoots the dance scene; and the dancer himself, who dances and moves most intensely.

The work will be based on the observation of the Czech street dance scene and, in addition to the above, will give an overview of Czech and world dance photography with emphasis on street dance.

KLÍČOVÁ SLOVA

Tanec, fotografie, street dance, hip hop, taneční kultura, aura, Walter Benjamin

KEYWORDS

Dance, photography, street dance, hip hop, dance culture, aura, Walter Benjamin

Obsah

Úvod	10
Walter Benjamin a teorie auratičnosti	11
Fotografie	13
Tanec	14
Kdy se dá tanec považovat za umění?	15
Moderní a módní tanec	16
Moderní tanec	16
Balet	17
Společenský tanec	17
Jevištní tanec	17
Rekreační tanec	17
Folklorní tanec	17
Tanec jako sport	20
Street Dance	21
Street Dance	21
Hip hopová kultura	22
B- boying	23
Základní styly Street Dance	23
Vývoj street dance v České republice	27
Battly	27
Fotografie tance	28
Technická stránka	28
Příklady fotografů tance	31
Andrew Eccles	31
Alvin Ailey American Dance Theater	32
Lois Greenfield	33
Jordan Matter	35
Barbara Morganová	37
Little Shao	38
Fotografie a tanec: názory fotografů, tanečníků a diváků	40
Jak na vás působí tyto fotografie tance?	43
Závěr	51
Seznam použité bibliografie	52

Úvod

Cílem bakalářské práce je představit současnou taneční fotografii a street dance kulturu. Jako tanečník a fotograf se delší dobu zajímám o schopnost fotografie reprodukovat tanec jakožto umělecký projev a jakožto tělesný, emocionální a v daném situačním kontextu hluboce ukotvený prožitek. Práce vychází z konceptu auratičnosti Waltera Benjamina¹, jehož prostřednictvím budu zvažovat schopnost fotografie reprodukovat tanec, a to z pohledu tří přímých účastníků taneční události: diváka, který tanec pozoruje; fotografa, který taneční scénu fotografuje; a samotného tanečníka, který tanec a pohyb zakouší nejintenzivněji. Práce bude vycházet ze zúčastněného pozorování české street dance scény, a kromě výše uvedeného přinese přehled české i světové taneční fotografie s důrazem na street dance.

K argumentaci výzkumu, týkajícího se fotografie tance a Benjaminova konceptu auratičnosti, jsem se rozhodl oslovit profesionální fotografy specializující se na tanec, profesionální tanečníky a kritiky tance, kterým jsem poslal dotazníky s otázkami zaměřujícími se na téma mé práce. Otázky v dotaznících se pro každou skupinu mírně lišily, aby lépe vyhovovaly dotazovaným, hlavní téma však zůstalo stejné. Kromě odpovědí na mé otázky, jsem po dotazovaných chtěl, aby svými slovy popsali, jak na ně působí fotografie, které jsem přiložil k dotazníku. Podobný princip využili ve své práci John Mohr a Jean Berger², když nechali lidi různých profesí popsat, co vidí na jejich fotografiích, které neobsahovaly žádné slovní vysvětlení.

V první části práce představím koncept auratičnosti Benjamina, v návaznosti na to poté popíšu povahu fotografie, představím základní definice tance a předložím typologii tance s důrazem zaměřeným na street dance, následovat bude uvedení světových fotografů specializujících se na různé druhy zobrazování tance a v závěru se dostanu k otázkám týkajících se způsobů, jakými fotografie dokáže reprodukovat auru tance.

¹ BENJAMIN, Walter. *The Work of art in the age of mechanical reproduction*. USA: Prism Key Press, 2010. ISBN 978-1-4537-2248-0.

² BERGER, John. a Jean. MOHR. *Another way of telling*. New York: Pantheon, 1982. ISBN 0394739981, str. 55

Walter Benjamin a teorie auratičnosti

Walter Benjamin je jedním z nejcitovanějších autorů z oboru sociálních věd v období poslední čtvrtiny 20. století i na začátku 21. století přesto, že velká část jeho prací vznikla v době mezi první a druhou Světovou válkou. Benjamin se proslavil především svými texty zabývající se fotografií především textem „Malé dějiny fotografie“ z roku 1931 a zejména „Umělecké dílo v době své technické reprodukovatelnosti“ z roku 1936“.

Benjaminův tematický a metodologický rozsah, vedoucí skrze různé obory a vědecké disciplíny přes literární teorii, sociologii, antropologii, lingvistiku až po dějiny umění, dějiny estetiky a dějin filosofie, je nejspíš také jedním z důvodů jeho popularity.

V Benjaminově zmíněné stati „Umělecké dílo v době své technické reprodukovatelnosti“, která je jeho nejznámější a nejvíce citovanou, je vidět rozmanitost a různorodost jeho východisek. Pojednává v ní o svém názoru, že dochází ke ztrátě aury originálního uměleckého díla díky jeho technické reprodukovatelnosti pomocí fotografie a od základu se tak mění charakter uměleckého díla.

Walter Benjamin ve stati popisuje jedno velmi důležité tvrzení a to že při reprodukci uměleckého díla nehledě na to jak vysoce dokonalé kvalitě, mizí „Zde a nyní“ díla nebo-li jeho existence na daném místě, která se již nedá opakovat.³

Princip neopakovatelnosti při fotografické reprodukci se dá přenést na fotografii tanečního výkonu. Taneční performance má svůj čas i místo pro ni dané. Průběh celé performance při sledování v divákovi vyvolá určité pocity a po jejím ukončení si z ní divák odnáší svůj individuální dojem podle toho, jak na něj zapůsobila.

Aura tanečního díla se nachází v určitém čas na určitém místě. Na rozdíl od uměleckého díla, které má svoji stálost díky pevné formě a tím pádem schopnost na diváka působit a vyvolávat dojmy a pocity nepřetržitě, taneční dílo má svůj začátek, průběh a závěr. Pokud se navíc jedná o taneční improvizaci, nedá se již přesně opakovat. U choreograficky zpracované performance se sice dá stále opakovat, nikdy však nemůže být identická s jejím předchozím provedením a je také závislá na čase a místě jejího provedení.

³ ANDĚL, Jaroslav. *Myšlení o fotografii*. V Praze: Nakladatelství Akademie múzických umění ve spolupráci s Grantovou agenturou České republiky, 2012. ISBN 978-80-7331-235-0, str. 408-414

Dá se tedy tvrdit, že aura tanečního výstupu vzniká během jeho průběhu a zaniká po jeho ukončení. Stejně tak jako každé umělecké dílo má i každý taneční počin svou specifickou auru, která se svojí jedinečností vždy liší od ostatních tanečních výstupů a uměleckých děl. Tím, že se tanec probíhající v ateliéru fotografa nebo přímo na jevišti vyfotografuje, dochází ke ztrátě aury z celkového tanečního výkonu. Dochází však k zachycení a zafixování, již neopakovatelné části tanečního výkonu. Na fotografii je tedy zachycená i aura obklopující taneční výkon daného výseku reality. Každý člověk jí vnímá jinak, proto v každém divákovi vyvolá různé pocity.

Fotografie zachycující určitou část tanečního výkonu může sloužit různým účelům, například právě k dokumentaci okamžiku, který se již nedá zopakovat, vytvoření či zachycení estetického dojmu tanečního výkonu, ale také i ke studii pohybu pro samotné tanečnický, choreografy či diváky.

Walter Benjamin vytváří koncept „ aury“, jakého si pocitu jedinečnosti. Říká: „ Jedinečnost je v obrazu svázána s trváním stejně pevně jako v reprodukci prchavost s opakovatelností. A dále pokračuje: „ Co je to vlastně aura?“ Mimořádné předivo prostoru a času: jedinečný zjev dálky, ať je jakkoli blízko.“⁴

Benjamin se v textu o technické reprodukovatelnosti snaží mluvit o technických obrazech jako o sociálním fenoménu. Směšuje ovšem reprodukovatelnost za reprodukovatelnost.⁵ Benjamin psal svůj text v době rozkvětu obrazových časopisů s milionovými náklady, kdy se zdálo, že *reprofota*, kterým se mylně říkalo fotografie, jsou ve své multiplikaci nestvůrná. Většina fotografií je reprodukovatelná, ale nikdy reprodukována.⁶

Aura není nic, co by ve skutečnosti bylo definovatelné, je to Benjaminův (divákův) pocit a dílo se mění. Důležité je, že pokud budeme vnímat auru nikoli jako danou vlastnost díla, ale jako náš vjem daného díla nebo reprodukováné věci, pak se tento vjem musí vyvíjet a stejně tak se vyvíjí i tato „ věc“.⁷

⁴ SILVERIO, Robert. *Nefotografie, neslova*. Praha: Akademie múzických umění v Praze (Nakladatelství AMU), 2016. ISBN 978-80-7331-420-0, str. 35

⁵ BENJAMIN, Walter. *The Work of art in the age of mechanical reproduction*. USA: Prism Key Press, 2010. ISBN 978-1-4537-2248-0.

⁶ SILVERIO, Robert. *Nefotografie, neslova*. Praha: Akademie múzických umění v Praze (Nakladatelství AMU), 2016. ISBN 978-80-7331-420-0, str. 35

⁷ Tamtéž

Fotografie

Fotografie se dá sama o sobě pokládat za záznamové médium, které dokáže zachytit existující realitu s veškerými jejími detaily, které by sebelepší malíř nedokázal na plátně nikdy přesně zobrazit.

Na rozdíl od malíře, který může realitu upravit do své vlastní vize, případně se realitu nemusí vůbec snažit napodobit a naopak se může dostat k naprosté abstrakci, fotograf musí pracovat s tím, co již existuje a čím je obklopen. Může se rozhodnout pouze zachytit to, co přímo vidí, s čím se náhodně setká bez manipulace, má ovšem také možnost upravit realitu do své vlastní vize v rámci možností, které se mu naskýtají. V současnosti technologie umožňuje upravit fotografii bezpočtem způsobů a pracovat s ní i malířským způsobem.

V počátcích vzniku vynálezu fotografie nebyla fotografie brána jako umělecké dílo právě díky jejímu přesnému popisu reality a její funkci reprodukce.

Převládajícím názorem bylo, že uměleckým výtvozem může být jen dílo, které vyrobily lidské ruce. Proto obraz reality, získaný pomocí fyzikální a chemické metody, nemohl získat umělecký status.

I když první fotografové, inklinující k uměleckému pojetí obrazu, používali různé techniky k úpravě reality někdy až k nepoznání, fotografie dlouho nezapadala do sociálního systému priorit a hodnot jako umění.

Tanec

V této kapitole se zaměřím na základní definice tance a rozřazení taneční typologie s hlavním zaměřením na street dance.

Definice tance

Tanec můžeme definovat mnoha různými způsoby. Každý člověk si může tanec definovat individuálně, podle toho, co pro něj znamená.

Podle obecných definic se dá říci, že tanec je pohyb lidského těla, který je z pohledu tanečníka úmyslně rytmický a záměrně se skládající z harmonizovaných sekvencí nonverbálních tělesných pohybů, které se liší od každodenních motorických činností tím, že mají svojí estetickou a vnitřní hodnotu.

Je také potřeba dodat, že se dá za tanec považovat jen taková činnost a aktivita, která je jako tanec chápána ve skupině jak účastníky, tak diváky. Tanec tvoří nejen jeho forma, ale také jeho obsah.

K tomu, aby byla určitá pohybová aktivita rozpoznána jako tanec, je třeba brát v úvahu materiál dané aktivity (tělo, jeho pohyb v čase a prostoru, zapojení smyslů) proces, kterým tanec vzniká (techniky improvizace, kompozice, převedení představy do pohybu, interpretace) a povahu vzniklého produktu (tanec, pohybové divadlo, fyzické divadlo, side specific, taneční dílo). Kromě toho, že jednání označované jako tanec musí odpovídat kulturnímu obsahu pojmu tanec v materiálu, procesu vzniku a produktu, musí také plnit kulturně dané funkce, které pojmu tanec v daném kontextu odpovídají.⁸

Tanec většinou probíhá za hudebního doprovodu, není to však vždy podmínkou. Při vyjádření určité myšlenky nebo vnitřního stavu tanečníka například ve scénickém tanci není hudební doprovod někdy vůbec zapotřebí. U jiných druhů tance například u street dance je k tanci většinou zapotřebí specifického hudebního stylu a rytmu.

Již od pradávna patří tanec k prvním pohybovým projevům člověka. Jedná se o způsob nonverbální komunikace mezi lidmi a také estetický projev vnitřních pocitů. Tanec je důležitou součástí lidského života, jak už společenského, tak i osobního. Rozvíjí osobnost člověka, ovlivňuje jeho psychiku i mentalitu, koordinuje fyzickou schránku, socializuje lidi do společnosti. Po staletí se tancem zabývalo mnoho kultur, které ho různě ovlivňovaly. Tanec vždy dokázal spojit a sblížit mnoho lidí různého vyznání, ras, kultur a věkových kategorií. Byl považován za formy rituálů, umění, ale také za formu relaxace, uvolnění a činnost přinášející radost a štěstí. Sloužil také k vyjádření lidských emocí.

⁸ NÁVRATOVÁ, Jana, Roman VAŠEK a Jana BOHUTÍNSKÁ. *Tanec v České republice: definice, historie, financování, legislativa, sociální problematika, školství, reflexe oboru*. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2010. ISBN 978-80-7008-241-6, str. 12

Lidé jsou v současné době velmi necitliví k přírodě, životnímu prostředí a především k svému vlastnímu tělu. Na to upozornil i Walter Benjamin. Tanec v člověku probouzí silné vnímání vlastního těla i vlastních pocitů. Napomáhá uvědomit si kapacitu a omezení lidského těla a člověk díky tomu může určit a dále posouvat hranice možností svého těla. Dále pomáhá vyjádřit to, co samotný člověk cítí. Díky tanci může navenek plně projevit veškeré emoce a pocity, které jsou někdy skryty hluboko v nitru člověka a dát jim volný průběh. Tanec také působí jako terapie, při které se člověk zbavuje stresu, který je nahrazen pocitem vášně a štěstí. Na světě je neskutečné množství tanečních stylů, které se rozvíjejí a nové stále vznikají.

Kdy se dá tanec považovat za umění?

Je známo, že tanec se stává uměním ve chvíli, kdy svou formou působí esteticky. Není však jisté, zda se s tímto tvrzením dá souhlasit vzhledem k tomu, že v současné době i v minulosti vznikaly taneční performance, které se zásadně vyhýbali estetickému působení, a nebylo jejich záměrem toto estetické cítění v divákovi vyvolat. Někdy se naopak místo estetického dojmu v divákovi snažily tyto performance vyvolat například napětí nebo pocit nevolnosti. Záleželo na tom, co daná performance divákovi chtěla sdělit a jaké téma zpracovávala. Tanec se také může být označován za zábavu. Tanec může mít pouze funkci pobavit. Záleží na provedení a obsahu. Pokud je například taneční vystoupení založeno na efektech tanečních pohybů za účelem vyvolat v lidech nadšení, příjemné překvapení či pobavení, splňuje funkci zábavy. Lidé, také často tančí pro zábavu, protože tanec v nich dokáže vyvolat pocit štěstí, uvolnění a uspokojení. Představení, které se dá považovat za zábavné, může být však také umělecky ztvárněno a je proto někdy těžké určit hranici, kdy se dá tanec považovat za umění nebo zábavu.

Moderní a módní tanec

Význam tance v prvobytné společnosti byl projevem radostným i skličujícím a vycházel z lidského nitra. Pokud se podíváme na dějiny tance v dalších etapách lidstva, zjistíme, že se z tance stal důležitý činitel náboženský, politický, kulturní, společenský a v neposlední řadě i zábavný.

Než přejdeme na taneční styly 20. století a na pojmy moderní a módní tanec, je nezbytné si tanec rozdělit do základních skupin a forem.

Rozdělení tance není vždy jednoduché, stejně tak jako u definice tance, není pouze jedna správná odpověď. Nám však tato rozdělení pomohou pochopit a rozlišit módní tanec od moderního a zařadit tak street dance (hip hop).

Jan Rey⁹ dělí tanec na tři proudy: tanec lidový, tanec společenský a tanec scénický. Tanec lidový je podle Reye tancem místním, lokálním, není tančen všude a obecně. Tanec společenský je obecnější, univerzálnější, tančí se po celém světě. Tanec scénický je individuální, není ani lokální, ani univerzální, není užitkový, není projevem lidového veselí a ani formou společenskou.

Další rozdělení tance k pochopení jeho významu v naší společnosti je například možné sledovat podle Richarda Krause¹⁰, který dělí tanec do šesti forem:

Moderní tanec

Je vysoce typickou podobou umělcova výrazu vyvolaného potlačením toho, co je zastánci považováno za formální, tradiční a sterilní balet. Podle pohybových technik se často ve výuce tance a pro inspiraci choreografa rozděluje na Graham Technique, Limón Technique, Horton a Cunningham Technique, které vznikly ve Spojených státech.

Současný tanec a taneční či pohybové divadlo nebo nonverbální divadlo a jeho choreografická inspirace se opírá o taneční techniky jako je například taneční a kontaktní improvizace Counter Technique, Release Technique, Labanova analýza pohybu a Body-Mind Centering.

⁹ REY, Jan. *Jak se dívat na tanec*. Praha, 1947.

¹⁰ KRAUS, R. *History of the dance- in Art and Education*. New Jersey: Prentice- Hall, 1969, str. 3-4.

Balet

Vysoce disciplinovaný stupeň umění, založený na stoleté tradici pohybových schopností.

Společenský tanec

Nejrozšířeněji shledávaná forma tance, která sahá od tanců jako je fox-trot, waltz, tango, rumba a jiných latinsko-amerických kroků až po fyzicky náročný rock-and-roll či diskotékové tance dnešních náctiletých.

Jevištní tanec

Tato smíšená podoba, kterou shledáváme na broadwayském jevišti či v televizi, obvykle kombinuje elementy moderního jazzu, baletu, stepu a jiných tanců.

Rekreační tanec

Mnoho jednotlivců předvádí tradiční lidové tance. Tyto tance byly dříve předváděny obyčejnými lidmi – byly jednoduché. Dnes jsou často extrémně komplikované a mladší tanečníci je neustále přetvářejí.

Folklorní tanec

Odkazuje na typ tance předváděný folklorními skupinami – ten je obvykle velmi lidového rázu a je často provázený náboženskými a společenskými zvyky.¹¹

Toto rozdělení podle Krause nám objasňuje základní informace o tanci. Vidíme zde, že moderní tanec se odděluje od ostatních tanců 20. století a stojí zde jako samostatná jednotka. Avšak mohli bychom namítat, že tanec jako je rock-and-roll nebo disco nepatří do skupiny společenských tanců, nýbrž je můžeme pokládat za tance městského folklóru, nebo jak se později dovíme do módních tanců 20. století. Tanec lze rozdělit podle R. Balaše¹² i z hlediska smyslu proč se tančí. Ve své knize uvádí tance obřadní /něco nebo někoho oslavují/, jevištní /obohacují diváka/ a společenské /baví tančícího/. Samozřejmě všechny tyto tance se stále vzájemně ovlivňují a prolínají.

¹¹ KRAUS, R. *History of the dance- in Art and Education*. New Jersey: Prentice- Hall, 1969, str. 3-4.

¹² BALAŠ, R. *Tance 20. století*. cit., str. 4.

Balaš poukazuje na vznik tanců zábavných. Postupem času se vytratil nebo zanikl původní význam tance a vznikaly nové tance, které patřily do skupin zábavných. Tvrdí: „..., že právě jazzové tance, díky velice emocionální a rytmické doprovodné hudbě, sloužily a slouží svými různými formami k pobavení. Zejména v prvních desetiletích 20. století se vznikem jazzu docházelo k častému střídání jedné hudební a taneční vlny za druhou. I když se mnohé z nich nazývaly tanci společenskými, sloužily v podstatě opět k zábavě, byť jen v určité společenské vrstvě.“¹³

Tyto zábavné tance, které můžeme pokládat za městský folklór, vznikaly pod přímým vlivem jazzové hudby. Ta je pro nás důležitá z hlediska vzniku a vývoje hip hopu, o kterém se více zmiňuji v další kapitole.

Nástup nového tance se vždy projevil novým hudebním stylem. Neměnila se pouze hudba, ale i společnost. Se změnou hudby se měnil taneční styl, móda, chování i životní styl mládeže. Proto můžeme hovořit o tzv. módních tancích (např. jazz, rock and roll, funk, hip hop, disco, techno).

Ve 20. století vedle módních tanců stojí tanec moderní. Pod pojmem moderní tanec si většina z nás představí všechny taneční styly 20. století.

¹³ BALAŠ, R. *Tance 20. století*. cit., str. 4.

Moderní tanec se vyvíjí na začátku 20. století a zahrnuje všechny projevy uměleckého tance mimo oblast akademického tance a folklóru. Začíná se objevovat v USA, kdy se na scénách produkuje klasický akademický balet a ještě ve větší míře tanec v rámci různých show. Tyto dva odlišné taneční žánry měly v té době mnoho společného - pobavit obecenstvo, ať už to bylo velkou výpravou, virtuózními výkony nebo banálním příběhem. Tanečníci mají potřebu komunikovat s publikem, nechtějí vyjádřit pouze krásu, lehkost a dokonalost pohybů, ale přinutit diváka přemýšlet a projevit tak emoční prožitky. Stává se jakýmsi prostředkem vyjadřování a komunikace moderního člověka.

Moderní tanec byl reakcí na formální, dekadentní a strojenou choreografii klasického baletu. V jeho začátcích se vyznačoval především anarchistickými principy, chtěl se oprostít od zažitých baletních form, odmítal každý postoj a pohyb, který již existoval. V akademickém tanci vychází tanečník z absolutně nepřírodných pozic, geometrických pohybů a přesně definovaných plánů, směřujících k odlehčení těla a k zbavení hmotnosti. Naopak moderní tanec usiloval o vytvoření vlastního pohybového slovníku. Někteří nacházeli inspiraci v malířství a sochařství, jiní v orientálních, primitivních nebo exotických tancích. Tanec se stal velkou výzvou nejen pro tanečníka, ale i pro choreografa.

Mezi moderní tance patří: scénický tanec, contemporary dance /současný tanec/, jazz dance, muzikálový tanec.

Moderní tanec se děje na jevišti, s módními tanci se můžeme setkat kdekoli, jak jsme již řekli, jedná se o tanec lidový/městský folklór, takže tanečním prostorem může být: ulice, kulturní dům, diskotéka apod.¹⁴

¹⁴ ŠRYTROVÁ, Jana. *Street dance, tanec bez hranic*. Bakalářská diplomová práce

Tanec jako sport

Někdy tanec bývá řazen ke sportu, protože se jedná o tělesnou aktivitu, která vyžaduje ovládnutí určité pohybové techniky a fyzickou zdatnost, která často bývá na stejné úrovni jako fyzická zdatnost profesionálních sportovců a atletů. Řazení tance ke sportu napomáhá i fakt, že existuje mnoho tanečních soutěží, na kterých tanečníci získávají medaile za umístění a jiná ocenění. Některé mezinárodní taneční soutěže mají i přímé televizní a internetové přenosy, které jsou komentovány moderátory, kteří se na určitý druh tance zaměřují.

Jedná se o taneční sporty, které se ovšem nedají z mnoha důvodů začlenit do oblasti umění. Ve sportovním odvětví je podstatný pohyb těla reagující na hudbu, který je záměrně estetický. Zároveň je důležitým komponentem daného výkonu i jeho zpracování v choreografii. U disciplín tohoto typu je součástí hodnocení umělecký dojem, patří k součásti hodnocení, ale není hlavním kritériem. Opravdovým cílem tedy není vyjádření uměleckého a obsahového sdělení včetně emocionálního zážitku, ale přesné provádění předepsaných pohybů a cviků či překonávání dosavadních výkonnostních limitů. Mezi tuto skupinu sportů zapadá synchronizované plavání, krasobruslení, moderní a sportovní gymnastika, rock and roll a soutěže standardních a latinskoamerických tanců. Tyto sporty nejsou hodnoceny podle pravidel umělecké kritiky, ale výkonnostními normami vytvořenými a vyhodnocovanými mezinárodními bodovacími systémy.¹⁵

V odvětví tance Street Dance mezi tyto soutěže patří například Juste Debout ve Francii nebo mistrovství světa v Break Dance Red bull Bc One.

¹⁵ NÁVRATOVÁ, Jana, Roman VAŠEK a Jana BOHUTÍNSKÁ. *Tanec v České republice: definice, historie, financování, legislativa, sociální problematika, školství, reflexe oboru*. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2010. ISBN 978-80-7008-241-6, str. 79

Street Dance¹⁶

Street Dance nebo-li pouliční tanec je spojen s významnou a velmi vitální subkulturou. Má svoji bohatou historii.

Street Dance je taneční styl, který se vyvíjel mimo taneční studia ve kterémkoliv každodenním veřejném prostoru, jako jsou ulice, taneční „párty“, pouliční „párty“, parky, školní dvory, vestibuly metra a noční kluby. Tanečníci byli z veřejných prostor často vykazováni policisty.

Je to styl, který má hodně propracovanou pohybovou techniku, jenž je i dokonce teoreticky formulovaná a inspirují se jím další taneční styly, především současný tanec. Jedná se v podstatě o lidový tanec, jenž vznikl v moderní době, který nachází velkou oblibu mezi mladou generací.

¹⁶ NÁVRATOVÁ, Jana, Roman VAŠEK a Jana BOHUTÍNSKÁ. *Tanec v České republice: definice, historie, financování, legislativa, sociální problematika, školství, reflexe oboru*. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2010. ISBN 978-80-7008-241-6.

Hip hopová kultura¹⁷

Hip hop se objevuje počátkem 70. let. Nejedná se pouze o označení tance či hudebního směru. Hip hop je širě definovaný jako kultura nebo subkultura, jelikož se rozvíjí a existuje v rámci jiných kultur.

Tanečník Buddha Stretch je považován za zakladatele hip hopu nebo také freestyle první poloviny osmdesátých let. Buddha Stretch začínal jako B-boy a popper. Snažil se zvládnout nejrůznější pouliční taneční prvky a stal se osobností, která zpopularizovala nově vznikající taneční styl. Hip hop překročil hranice New Yorku a rozšířil se do celého světa.

Hip hop se skládá se ze čtyř základních elementů. Mezi ty patří *rap*, který se označuje i jako Emceeing (MC je zkratka pro Master of Ceremonies, což je člověk, který má na starosti dodržování ceremonií), *deejaying*, *graffiti* a *b-boying* (break dance).

Rap nebo také Emceeing je forma mluveného projevu, který se skládá z rytmického proslovu, který je vyjadřován a předváděn různými způsoby, většinou s hudebním doprovodem disk žokeje nebo beatboxera, může se rapovat ovšem i bez hudby. Stylově se jedná o oblast mezi proslovem, prózou, poesíí a zpěvem. Rap je často spojovaný s hip hopovou hudbou, ale jeho původ předchází hip hopové kultuře. Nejstarší předchůdce moderního rapu je západoafrická tradice Griotů ze Senegalu.

Griot:

Graffiti je výtvarný element, který je společně s hip hopovou hudbou široké veřejnosti nejznámější. Jsou to nápisy nebo kresby namalované nebo nasprejované na zeď většinou ilegálně. Veřejností bývají vnímány většinou negativně. Ve Spojených Státech Amerických bylo Graffiti kdysi také spojované s undergroundovým uměleckým hnutím.

Deejaying je prostředek produkce hip hopové hudby. Disk žokej zkráceně DJ, je osoba, která přehrává hudbu pro živé publikum. Mezi nejčastější typy DJů patří rádiový DJ, klubový DJ, který hraje v nočním klubu nebo na hudebním festivalu a turntablista, který využívá rekordních přehrávačů, obvykle gramofonů, k manipulaci se zvuky na fonografických nahrávkách. Původně se název DJ odkazoval na gramofonové záznamy, ale nyní je DJ používán jako všestranný termín popisující někoho, kdo smíchá nahranou hudbu z jakéhokoli zdroje, včetně kazet, CD nebo digitálních zvukových souborů na notebooku. Titul "DJ" je běžně používán před jejich skutečným jménem nebo vytvořeným pseudonymem. DJové používají zařízení, které dokáže současně hrát alespoň dva zdroje hudby zároveň a promíchat je, aby vytvořily bezproblémové přechody mezi nahrávkami a vytvořily jedinečné mixování písní. Svoji zručností DJ tedy původní skladby mění, upravují, nebo přímo na místě sami vytvářejí novou originální a neopakovatelnou hudbu.

¹⁷ NÁVRATOVÁ, Jana, Roman VAŠEK a Jana BOHUTÍNSKÁ. *Tanec v České republice: definice, historie, financování, legislativa, sociální problematika, školství, reflexe oboru*. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2010. ISBN 978-80-7008-241-6.

B- boying

S hip hopovou kulturou souvisí sice více pouličních tanců, b-boying má ale jisté výsadní místo. Break dance totiž tvoří na rozdíl od ostatních stylů základní prvek hip hopové kultury. Především je to dané tím, že Break Dance vznikl a vyvíjel se v New Yorku ve stejném čase, ve stejných podmínkách a na stejných místech stejně jako ostatní prvky této kultury. Kromě Djů a rapujících MC tvořili block parties i tančící b-boys. Hodně původních b-boys před tím navíc pařila mezi členy pouličních gangů. Jednou z hlavní esencí hip hopu totiž představuje přeměna mladých rváčů v tanečníky, rappery a writtery. Celé řady b-boys mají také přímou zkušenost s rapem nebo s graffiti, jelikož se někteří z nich dříve nebo dokonce až dodnes těmto elementům věnují.

Jako pátá složka vedle těchto čtyř základních elementů bývá často zmiňován beatboxing. Je to schopnost velmi věrně a brilantně napodobit rytmus a hudbu včetně techniky Djů pouze pomocí vlastního mluvícího ústrojí. Méně se však mluví o dalších elementech, kterými jsou způsob, jakým se lidé oblékali, určitý způsob vyjadřování - tj. slang, street knowledge neboli znalost pouličního prostředí, způsob života v ghettu, na ulici a v nebezpečných oblastech.

Základní styly Street Dance

Break Dance, také nazývaný b-boying, je atletický styl street dancu. Název b-boying vznikl od slova „b-boy“, což je spojení slov „break boy“. Tento styl nabízí k dispozici nekonečné množství různorodých variací. Skládá se hlavně z několika základních technik: toprock (uprock), footwork (downrock), power moves a freeze. V b-boyingu jde o především o propojení stylového tance s fyzicky náročnými akrobatickými triky a prvky gymnastiky. B-boying dokáže být neskutečně efektní a vyvolat v divácích nadšené reakce. Oceňuje se originalita, jedinečnost, vlastní kroková variace, neobvyklé a složité spojování akrobatických prvků, tedy vlastní invence.

Tanec se rozšířil díky popularitě v médiích, zejména v Kanadě, Francii, Německu, Japonsku, Rusku, Jižní Koreji a ve Velké Británii.

Taneční styl vznikl především kolem okruhu portorikánské a afroamerické mladé generace v polovině sedmdesátých let v Bronxu. Mnozí z tanečnicků byli bývalí členové pouličních gangů New Yorku i Los Angeles, například Black Spades, Young Spades a Baby Spades. Hodně z nich se učilo různá bojová umění, protože potřebovali být schopni se ubránit, když došlo k útoku mezi rivaly. K utváření b-boyingu tehdy napomohly i všeobecně známé a populární kung-fu filmy a zároveň i afrobrazilský bojový tanec capoeira. To je jeden z důvodů proč mnoho tanečních pohybů a prvků z tohoto průkopnického období působí často násilně a agresivně.

Legendární taneční skupina, která v začátcích b-boyingu nastavila směr všem tanečnickům b-boyingu, je The Rock Stady Crew. Založili ji v roce 1977 b-boy Jojo a Jimmy D. Tato skupina se stala jednou z nejvíce vyhledávaných a nejznámějších skupin na celém světě. V dnešní době se její členové nacházejí v Japonsku, Velké Británii a Itálii.

Mezi další styly, které b-boying ovlivnily, patří tap dance, lindy hop, swing, uprock, salsa a další latinskoamerické tance. Tanečnický, kteří ve své době byli velmi obdivovaní a často s oblibou napodobováni, jsou Fred Astaire, Sammy Davis Jr., Gene Kelly, Harold a Fayard Nicholasovi. Dále b-boying ovlivnil také taneční styl „good foot“, jehož autorem byl James Brown. Tento název vychází z jeho alba „Get On The Good Foot“ z roku 1972. James Brown byl mnohými vnímán nejenom jakožto prvotní iniciátor proslulosti černé hudby, ale díky jeho tanečním pohybům, které v té době byly neobvyklé a zahrnovaly točení a pády, i jako první b-boy. Díky svým efektním tanečním výstupům dokázal okouzlit davy následovníků. Ti ho napodobovali, jeho pohyby pak dále pozměňovali a rozvíjeli. DJové postupem času objevovali nové způsoby prodloužení break beatů, takže tanečníci měli více prostoru na experimentování s pohybem. Běžnými se brzy staly pády na zem a následovné zvedání. Poté, co b-boys začali používat také ruce, aby mohli podepřít svá těla k možnosti uvolnění nohou a chodidel ke gymnastickým prvkům, různé přetočení a vlečení nohou, vznikl footwork. Přibýly také „frees“, což v překladu znamená zamrznutí. Šlo o zastavení a strnutí v jedné akrobatické, zajímavé a obtížné pozici. Mezi oblíbené patřily tzv. „baby freez“ a „chair freez“, ze kterých byly poté vytvořeny další varianty a odvozeny nové prvky.

Locking je styl funkového tance, který je dnes také spojen s hip hopem, ale neměl by s ním být zaměňován. Název je založen na konceptu zamykacích pohybů, který v podstatě znamená zamrznutí z rychlého pohybu a zamknutí v určité poloze, držení této polohy na krátkou dobu a potom pokračováním ve stejné rychlosti jako předtím. Spoléhá se na rychlé a zřetelné pohyby paží a rukou v kombinaci s uvolněnějšími boky a nohama. Pohyby jsou obecně velké, přehnané, často velmi rytmické a přesně synchronizované s hudbou. Locking má žertovný charakter, tanečník je často v interakci s publikem tím, že se usmívá nebo dává divákům plácnout dlaní (high five), některé pohyby jsou velmi komické. První lockeři nosili podkolenky, pruhoaná trika, bláznivé čepice nebo klobouky, kalhoty se šlemi, pestré kravaty a obrovské motýlky na krku. Zakladatelem lockingu je Don Campbell.

Locking byl původně tančen na tradiční funkovou hudbu, jako je například hudba Jamese Browna. Funk hudba je stále velmi oblíbená u tanečníků lockingu a používána na mnoha soutěžích, jako je např. Juste Debut. Mnoho Afroameričanů včetně Michaela Jacksona s oblibou napodobovalo taneční pohyby Jamese Browna během 60. a 70. let. Zamykací pohyby lockingu vytvářejí silný kontrast k mnoha rychlým pohybům, které jsou jinak prováděny zcela nepřetržitě a působí velmi efektně vůči publiku a jiným tanečníkům. Locking obsahuje spoustu akrobacie a fyzicky náročných pohybů, jako je přistání na kolena a padání do provazu. Tyto pohyby často vyžadují ochranu kolen.
Hfkfhgfgffjh

Prvky lockingu jsou bezprostředně spojeny se životem komunity Afroameričanů. Locking vznikl v době, během které bojovali Afroameričané v USA za rovnoprávnost a svá občanská práva. Locking využívá celou řadu gest souvisejících s pocitem hrdosti, mezi které patří up hit, sneek, raising fist nebo také odkazují k uznání a jednotě – hugging, hand shake, giving five.

Popping je jeden z původních funky stylů, který vznikl na západním pobřeží Spojených Států Amerických ve Fresnu v Kalifornii během pozdních šedesátých a sedmdesátých let. Tanec je založen na technice rychlé kontraktace a relaxace svalů, které způsobují třes v těle tanečníka, označované jako pop nebo hit. To se děje souvisle s rytmem písně v kombinaci s různými kontrolovanými trhavými a škubanými pohyby a pózami. Zakladatel tohoto tance Sam Salomon, během každého zatnutí svalů, při výdechu vydal zvuk „pop“, tak vznikl název popping.

Boogaloo

Styl boogaloo využívá všech částí těla, kdy jeden prvek pohybu plynule navazuje na druhý. Používá se „rolování“ různých částí těla, přičemž vznikají neobvyklé a podivné pohyby.

Electric boogaloo

Electric boogaloo kombinuje pohyb Popping a Boogaloo.

House Dance

House je hudební styl, který se zrodil počátkem 80. let v Chicagu a rozvíjel se v New Yorku. Na tuto novou hudbu se v místních klubech díky improvizaci Afroameričanů a Latinoameričanů vyvinul taneční styl house dance jako klubový tanec pocházející z lindy hop, tap dance a salsy. Později se do tohoto stylu přimísily prvky tance vogue, wack a hustle.

Krump

Přelom roku 2000 zaznamenal objev pouličního tance krump. Jeho základem jsou extrémní téměř křečovité pohyby, „trhání tělem“ rytmické natřásání, vzpínání se, rozmáchlá gesta, prudké výpady a dramatický projev, který má diváky vyvést z míry.

Krump se tančí jako improvizace hlavně v battlech nebo tzv. sessions.

Je to velmi agresivní pohybový styl. Hudba krumpu nemá pravidelný rytmus a není monotónní.

Tento styl, ačkoliv to tak nevypadá, je velmi spojený s vírou v Boha a s křesťanstvím. Tanečníci se skrze Krump dostanou blíže k Bohu, který je má inspirovat, posílat jim energii a dostatek síly. Žádný jiný tanec nemá takovou spirituální složku. Tanečníci při tomto tanci chtějí "vybít" svou nahromaděnou energii či zlobu. Při samotných battlech nebo sessions někdy vypadají tanečníci svým pohybem velmi rozzlobeně, agresivně až nebezpečně, ale ve skutečnosti všechny svoje negativní emoce a problémy zanechají právě tam, kde zrovna tančí a odcházejí po tanci vyrovnaní a očištění. Krump je velmi inspirovaný tancem přírodních národů (ale neměli bychom ho zaměňovat s woodoo nebo s tradičním afrotancem). V dnešní době je to úplně samostatný styl, který si razí cestu svým vlastním směrem. Má své prvky, nálady a již zmíněný duchovní podtext, který v tomto tanci hraje velmi originální roli.

Krump má tři stádia fyzického a psychického stavu, za kterého tanečník krumpuje. V první fázi začne tančit. Ve druhém stádiu se naladí lidé kolem něj na stejnou vlnu a pokřikem jej hecují, podporují a dodávají mu sílu. Pak se tanečník začne dostávat do tzv. stavu "get off", kdy ještě kontroluje své pohyby, ale tančí na 200%. Většinou tančí velmi rychle, až nad lidské chápání. V poslední fázi, která se nazývá tzv. "EMP" může tanečník upadnout až do bezvědomí. Tyto případy se ale stávají málokdy.¹⁸

¹⁸ STEJSKALOVÁ, Natálie. *CO JE TO STREET DANCE, JEHO VZNIK A VÝVOJ VE SVĚTĚ I V ČR*, BAKALÁŘSKÁ PRÁCE, Taneční katedra HAMU

Vývoj street dance v České republice

Díky komunistickému režimu nemohla naše země vstřebávat svobodně vlivy umění západní Evropy ani USA. O náznaky break dance či boogaloo se u nás pokouše Jiří Korn a b-boingu se věnoval před revolucí Petr Ježek a skupina Ruda Oračko Crazy Breakers z Přerova. Po revoluci k nám pronikl Rap a s videoklipy i jeho taneční styl. Od r. 1995 o sobě dává vědět Martin Fiedler /Fidli/, který v Brně založil Beat Up. Českomoravská taneční organizace /ČMTO/ pořádá od r. 1999 soutěže hiphopových disciplín. Ve druhé polovině 90. let se daří i českému b-boingu. Objevují se skupiny Beat Up Clan Breakers, /Brno/, Da Live Broadcast /Praha/, BDS /Body Dance a Stamp, Slovensko/, Echo Praha, Disko Satelit, Out of Bouns Allana Lemaji, Alyascha Crew, High Edition, Mightz Shake, The Next Movement, Break Beat /České Budějovice/, T-Bass /hrdec Králové, Respect Us, Rapresent, B-Fresh, BFS Krumpers /Prostějiv/ Union Runners /Brno/. Vznikají taneční dílny, jako např. Street Dance Kemp /SDK/ nebo menší taneční soutěž Hip Hop Paradise Adama Šedy. Po úpadku ČMTO její bývalý členové zakládají v r. 2005 Taneční Unii /TU/ a dále Czech Dance organization /CDO. Ale pouliční taneční život se nedokáže vyvinout pod žádnou organizací. Potřebuje volnost nadšence, ulici a fundované porotce.

Zásadními jmény pro český street dance jsou kromě již zmiňovaných osobností také Tomáš Veselý aka Cruise, Zdeněk Mundl aka Zdenál, Keřík, Robert Nový aka Spy Roby, Miro Olšavský a Fero Bodnár. Na worskhopech se u nás objevily legendy, jako jsou Buddha Stretch, Henry Link, Tight Eyez, Eddie Morales, Joseph Go, Byron, Salah, Vagabonds Wanted Posse, Martz Kudelka, Dante 7, Gus, Patrik Chen a další.

Amatérská základna českého hiphopu má přes tisíce tanečníků. Registrované skupiny pod Czech Dance Organization mají stovky členů. Jelikož se street dance nelze uživit, tanečníci účinkují v reklamě a na komerčním trhu například pod značkou skupin JAD Company nebo Dance 2XS, u nichž se krátce objevili Sabina Škodová, Wahe Akopjan, Alf a Fugi.

Battly

Trendem tanečníků street dance je účastnit se battlu. Než se pokusí o nominaci do battlů Street Dance Kempu, Dance Floor Attack nebo Red Bull BC One musí projít tzv. demo představením.¹⁹

¹⁹ NÁVRATOVÁ, Jana, Roman VAŠEK a Jana BOHUTÍNSKÁ. *Tanec v České republice: definice, historie, financování, legislativa, sociální problematika, školství, reflexe oboru*. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2010. ISBN 978-80-7008-241-6.

Fotografie tance

Tanec je jedním z nejkrásnějších múzických umění, které člověk kdy poznal. Jedná se o elegantní pohyby a pohybovou poezii doprovázenou hudbou. Sledovat tanec je potěšením pro smysly, zejména pro oči. Vábení tance je prostě neodolatelné, proto si ho mnoho fotografů zamiluje a udělá z něj ústřední téma jejich práce. Ale stejně jako všechno co je v pohybu i fotografování tanečníka nebo tanečnicků není snadné. Vlastnictví a používání DSLR fotoaparátů nezaručuje skvělé taneční fotografie. I před focením pouze jedné scény musí fotograf zvážit spoustu faktorů.

Technická stránka ²⁰

Zde je několik důležitých věcí, o kterých musí fotograf přemýšlet dříve, než začne vytvářet taneční fotografie.

Tanec je pohyb, proto se většinu času fotografované subjekty pohybují. Vzhledem k tomu, že se subjekty pohybují vždy, je potřeba vědět, jak získat správné úhly a zachytit zajímavé pózy. Fotograf potřebuje při fotografování vědět, jak správně zachytit ostrý obraz. Proto musí mít vysokou rychlost závěrky nejméně 1/1000 sekundy.

Dále musí mít dobré znalosti o pochopení správného osvětlení fotografie. Například, i když fotografuje taneční vystoupení v divadle nasvícené určitým světelným designem, tato světla pro potřeby fotografie většinou nebudou dobrá. Může se při takovém představení vyskytovat na scéně spousta červených, zelených a modrých barev ve filtrech světla. Ve většině případů by clona měla být nejméně f2,8. Při fotografování taneční lekce v malém tanečním studiu se správným osvětlením, je tomu naprosto jinak. S tímto prostředím se clona může pohybovat v rozmezí mezi f3.5 až f4 a více. Použití nejširší clony, která je k dispozici, umožní průchodu více světla do senzoru. Ve sportovních a dalších akčních fotografiích je normou clona f2.8.

Při zaostřování je nutné zvolit správné nastavení, aby fotoaparát získal zaměření, kterého chce fotograf dosáhnout. Někteří používají automatické zaostřování, aby se lépe soustředili na zachycení pohybu a nerozptylovalo je manuální ostření. Pro někoho je ovšem někdy přednostně lepší používat manuální zaostřování například pro rychlejší fotografování.

Pro rychlé fotografování a získání ideálního záběru hodně fotografů používá režim nepřetržitého fotografování nebo režim sériového snímání. To je užitečné, když tanečník podává svůj vrcholný výkon a napětí se tím stupňuje. Aby se fotograf mohl snadno přizpůsobit tomu, jak se tanečník pohybuje, je dobré nastavit kontinuální automatické zaostřování.

²⁰ <https://contrastly.com/dance-photography-101/> (cit. 12. 5. 2018)

Pokud je to možné je někdy dobré použít monopod nebo stativ. To je nejlepší způsob, jak udržet vaše snímky statické. Zároveň tato technika udrží fotografii v dobrém zaostření. Odpadá poté i starost s rozostřenými fotografiemi, z důvodu ručně držené příliš dlouhé expozice. To platí zejména v případě pevného objektivu. Při použití samospouště monopod nebo stativ také umožňuje přesunout se v daném prostoru na jiné místo a vlastnoručně použít další osvětlovací techniku.

Můžeme také použít blesk, tím dochází k dostatečně dobrému osvětlení a perfektně zaostřenému zachycení tanečnicka. Kombinace blesku s pomalou rychlostí závěrky vytváří efekt rozmazaného, ale zároveň ostrého obrazu. Tento efekt se často používá při snaze o kreativní pojetí fotografie tance.

Chce-li fotograf ukázat tváře tanečnicků, musí být ochoten se pohybovat kolem tanečnicka a experimentovat v různých úhlech pohledu. Kromě toho při vytváření a hledání dynamický záběrů, pohyb kolem tanečnicků také pomůže prozkoumat různé pozadí, které by se dalo zahrnout do záběru fotografie. Například ve chvíli, kdy je hlavní zaměření na pár na tanečním parketu, by fotograf neměl pár izolovat od zbytku davu tím, že jej bude fotografovat z jedné strany místnosti. Při pohybu kolem tanečnicků se může ukázat jejich okolí, ve kterém mohou být ostatní tanečníci a v tanečních soutěžích pravděpodobně i porotci. Díky tomu bude tato fotografie dynamičtější a zajímavější. Kromě nadhledu je také zajímavé fotografovat z podhledu. Fotografování z různých úhlů také pomůže dosáhnout lepších výsledků. Fotograf se sám musí pohybovat jako tanečník nebo choreograf, aby chápal pohyby tanečnicků, mohl předpokládat jejich vývoj, vybrat správný úhel pohledu, nebo se pohybovat skrze taneční parket přeplněný dalšími tanečníky.

K dosažení pocitu, aby fotografie vypadaly opravdu jako živé, je dobré nastavit fotoaparát na nejdělsí ohniskovou vzdálenost. Tímto způsobem se zvýrazní hlavní subjekt fotografie a rozostří jeho okolní prostředí. Další oblíbená metoda k oživení barev a pohybu ve fotografii je natočení fotoaparátu nahoru a dolů nebo zleva doprava při expozici. To v obraze vytvoří světelné stezky, díky nimž obraz nabude dojmu, jako by se pohyboval. Je to jeden z nejvíce používanějších způsobů, jak zachytit tanečnický v akci.

U fotografií, které pracují s tmavým pozadím a u těch s velmi malým či nepozorovatelným rozmazáním, bude zapotřebí do obrazu získat více okolního osvětlení. Chce-li to fotograf provést, měli by používat delší časy závěrky, vyšší ISO nebo širší clonu.

Je důležité, aby fotograf věděl, jak správně používat blesk. Použije-li ho příliš málo, snímky nebudou ostré. Použije-li příliš mnoho, dostane přeexponované a ne-rozmazané fotografie.

Chce-li tento problém odstranit, sníží ISO, zmenší clonu nebo sníží rychlost závěrky.

Klíčem k tomu, být dobrým tanečním fotografem, je milovat tanec a tanečníky, tato vášeň pro tanec musí fotografa poutat a naplňovat. Taneční fotograf zároveň musí umět být schopen, zavrhnou podle něj nádherný záběr, pokud tanečník není s určitou pozicí spokojen. Redaktoři časopisů jsou schopni vybrat si fotku, která má za následek velké ohromení, ale tanečníci nemusí být nutně se snímkem spokojeni. Jejich noha například nedosáhla dokonalé pozice, špička chodidla není dostatečně napnutá, rameno je příliš zvednuté, obličej má podivný výraz. Nejmenší nedokonalost může zničit jinak skvělou taneční fotografii. Módní fotografie je oproti tomu mnohem jednodušší.²¹

Dobrým příkladem dynamického zachycení pohybu jsou fotografie tanečníků break dancu ve studiu, za použití více světelných zdrojů během delší expozice. <https://www.youtube.com/watch?v=gCC0KssQug8> 25. 5. 2018

²¹ <https://contrastly.com/dance-photography-101/> (cit. 12. 5. 2018)

Příklady fotografií tance

Andrew Eccles

Narodil se v Anglii, vyrostl v Torontu, žil také na Havaji a v Texasu. Střední školu studoval ve Vancouveru, než se usadil v New Yorku v roce 1983. Tam se rozhodl fotografovat profesionálně. Tři roky studoval fotografii u Annie Leibovitz. Následně spolupracoval spolu také s Robertem Mapplethorpem a Stevenem Meislem.

V roce 1987 se Andrew stal profesionálním fotografem a od té doby se soustřeďuje na celebrity, modely, atlety, politiky, hudebníky a tanečníky. Za posledních 25 let se jeho práce objevila na obalech mnoha časopisů po celém světě. Vytvořil také množství reklamních obrazů pro film, televizi, Broadway a hudební průmysl pro domácí i zahraniční využití.

Během své kariéry dostal Andrew řadu ocenění od Society of Publication Designers and Communication Arts

Časopis American Photography jmenoval Andrewa v roce 1998 titulem "One of the 100 Most Important People in the Industry".

Andrewova první kniha „Ailey Ascending“, vydaná v roce 2008, oslavuje 50. výročí divadla Alvin Ailey American Dance Theater a upevnila Andrewovu dlouholetou spolupráci s touto velkolepou taneční skupinou světového významu.²²

²² <http://www.andreweccles.com/> (cit. 4.6.20018)

Alvin Ailey American Dance Theater

je současná taneční skupina se sídlem v New Yorku. Byla založena v roce 1958 choreografem a tanečníkem Alvinem Ailey. Skládá se ze 32 tanečníků, vedených uměleckým režisérem Robertem Battlem a uměleckým ředitelem Masazumi Chaya.

Tanečník a choreograf Alvin Ailey a jeho skupina pouze sedmi mladých černých moderních tanečníků poprvé vystoupili na New York's 92nd Street v Young Hebrew Association (92. ulice NY), pod názvem Alvin Ailey American Dance Theatre (AAADT) v březnu 1958. Později v roce 1960 se AAADT stala rezidenční společností Clark Center for Performing Arts na 51. ulici NY. Během tohoto období Ailey vytvořil slavnou choreografii Revelations, na tradiční černošské spirituály. Skupina cestovala na turné na Dálný východ, do Asie, Austrálie, Ruska, Francie, na Kubu i do Jihoafrické republiky. AAADT byla první "černá" taneční skupina, která byla zapojena do programu kulturní prezentace prezidenta Johna F. Kennedyho. Od roku 1965 se stala významná tanečnice Judith Jamison také členkou skupiny AAADT, jako sólistka zde působila po dobu 15 let a později se stala i uměleckou ředitelkou skupiny. Ailey založil také taneční školu v roce 1969. Alvin Ailey zemřel 1. prosince 1989. Celá organizace AAADT nyní sídlí na 211 západní 61. ulici na Upper West Side na Manhattanu jeho Škola Ailey v Lincolnově Centru (FCLC). V roce 1997 byla také založena Nadace Alvin Ailey Dance Foundation.²³

²³ https://en.wikipedia.org/wiki/Alvin_Ailey_American_Dance_Theater (cit. 4.6.2018)

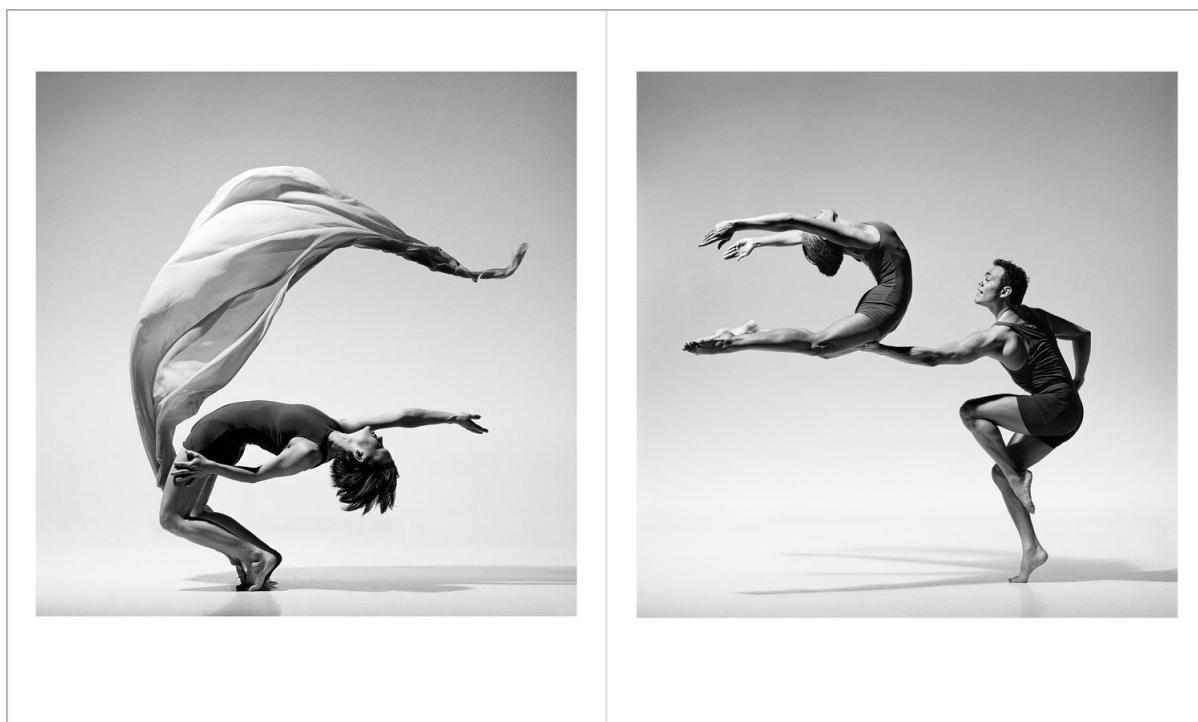
Lois Greenfield

Lois Greenfield strávila posledních 35 let své fotografické kariéry zkoumáním pohybu a jeho výrazového potenciálu. Její inspirací byla vždy schopnost fotografie zastavit čas a odhalit to, co lidské oko nedokáže zaznamenat. Co vystihuje její fotografický styl je vytváření obrazů, které pozorovatele uvádí do pochybností, zda se výjev na fotografii skutečně odehrál, i když pozorovatel ví nebo tuší, že se to opravdu stalo.

Ve svých bujných a dynamických snímcích Lois Greenfield zachycuje nejen pružnost a akrobatickou formu tanečnicků, ale i čistotu a radost ze samotného pohybu. Bez triků nebo manipulace jakéhokoliv druhu zachycuje prchavé a neskutečné momenty stylem, který je jak půvabný, tak názorný. Greenfield byla porovnávána s Eadwardem Muybridgem pro jeho zkoumání lidské pohybu a Henri Cartier-Bressone se zachycení rozhodujícího okamžiku. Na rozdíl od svých předchůdců však její fotografie zobrazují realitu, ale neodkazují na skutečný svět. Jsou to dokumentace její představivosti.

Svou kariéru začala jako fotožurnalistka, Greenfield fotografovala experimentální taneční pohybovou scénu pro Village Voice od roku 1973 do poloviny 90. let. V roce 1982 se rozhodla otevřít své vlastní studio, kde mohla ovládat osvětlení a pracovat s tanečnický v kolektivním prostředí. Greenfield vytvořila specifické snímky pro nespočet současných tanečních skupin, stejně tak jako pro komerční klienty. Její fotografie byly uváděny v mnoha časopisech a vystavovány po celém světě.

Její zkoumání expresivních možností fotografovaného pohybu a její jedinečný přístup k fotografování lidské formy pohybu radikálně změnilo tento žánr a ovlivnilo celou generaci fotografů.

Vybraná díla:

„Breaking Bounds“ je první knihou Lois Greenfield, představující její převratné fotografie tance tak, jak to nikdy není možné vidět na jevišti. Tanečníci na jejích fotografiích nejsou omezeni choreografií, jejich výkony jsou v rozporu s logikou a gravitací.

<http://www.loisgreenfield.com/breaking-bounds/> 12. 5. 2018

S publikací **„Airborne“** Lois Greenfield přivádí diváka k nádherným novým výšinám, kde zachycuje okamžiky vzrušujícího půvabu a síly lidského těla. V tomto druhém svazku zahrnuje ve fotografiích do svých imaginárních scénářů Lois také tkaniny a rekvizity, které dodávají fotografiím tajemství.

<http://www.loisgreenfield.com/airborne/> 12. 5. 2018

„Moving Still“

Ve své třetí monografii zachycuje Lois Greenfield krásu a formu nejtalentovanějších tanečnicků naší doby z předních světových tanečních skupin. Tato kolekce, která je oceňována milovníky tance i fotografie, sleduje výtvarný přístup Greenfield během posledních dvou desetiletí a dokumentuje její vstup do barevné fotografie. Je to elegantní monografie, která oslavuje signifikantní gravitační fotografii od jedné z nejúspěšnějších a respektovaných fotografů na světě. „Moving Still“ vyjadřuje umělecké možnosti současného tance.

<http://www.loisgreenfield.com/moving-still-book/> 1.6. 2018

Jordan Matter

Na fotografiích Jordana Mattera tanečníci přetváří celý svět na svou taneční scénu. Jeho fotografie zachycují tanečnický předvádějí neskutečné taneční pozice ve veřejných prostorech. Tanečníci vypadají, jako obyčejní lidé v běžné každodenní činnosti s výjimkou toho, že se během těchto činností dostávají do složitých tanečních poloh a maximálně při tom využívají veřejného prostoru, který podporuje a nechává vyznít dynamiku, či klid pohybu. I přes to, jak jsou některé pozice tanečníků neskutečně fyzicky náročné, vždy jsou na fotografiích tanečníci zobrazeni s ladností, uvolněností a lehkostí, kterou Matter autenticky zachycuje. Tanečníci tak ukazují svou skutečnou přirozenost a bez zábran využívají veřejný prostor jako taneční parket. Matterovou hlavní inspirací v oblasti fotografie je Henry Cartier Bresson.

Vybraná díla:

„Dancers Among Us“: A Celebration of Joy in the Everyday

Kniha *Dancers Among Us* zobrazuje schopnost i tajemství těla v pohybu. Ukazuje to, co se zdá nemožné a zároveň čistý radostný optimismus. Kniha představuje jednu vzrušující fotografii za druhou, kde tanečníci vyskakují, rotují, padají a zdvihají se, vykopávají, ale uprostřed každodenního života. Nacházejí se na pláži, staveništi, v knihovně, restauraci nebo v parku. S každým snímkem se čtenář cítí pozdvižený a dychtivý vidět další magický okamžik.

Fotograf Jordan Matter založil svůj projekt „Dancers Among Us“ na skutečnosti, že požádal člena americké taneční skupiny „Paul Taylor Dance Company“, aby pro něj tančil v místech, kde se tanec běžně neočekává. Tanečník oblečený v obleku a kravatě, výskokem přeletěl přes podzemní náměstí Times Square. Právě v tomto obraze Matter našel to co hledal, způsob, jak vyjádřit pocit být plně naživu v přítomném okamžiku.

Zaměřující se na témata práce, hry, lásky, zkoumání, snění a dalších obrazů života, „Dancers Among US“ oslavuje život způsobem, který je svěží, překvapující, originální a univerzální. Nepochází zde k žádné úpravě fotografií ve photoshopu, nepoužívají se žádné trampolíny k odrazu tanečníka, ani další triky. Je zde pouze fotograf, jeho vize a neustálost toho, co se odehrává po zmáčknutí spouště.

„Dancers After Dark“

Projekt je oslavou lidského těla a lidského ducha. Tanečníci jsou fotografováni nazí v noci v pozicích představující neohroženou krásu. Každý snímek vyzdvihuje úžasné schopnosti těchto tanečníků a předkládá čtenáři hlavní zprávu: „Řekněme ano, spíše než ne a přijměte rizika a příležitosti, které život představuje.“

Bez povolení nebo plánování Jordan Matter vyvedl stovky nejvíce odhodlaných tanečníků na světě z jejich komfortních zón, aby prozkoumal krásu lidské podoby. Při veškerém riziku a odvaze je zapojeno do akce 300 tanečníků, 400 lokací a výsledkem více než 150 ohromujících fotografií a žádné zatčení policí.

Barbara Morganová

Některé z nejznámějších tanečních fotografií vznikly v ateliéru Barbary Morganové v interakci mezi Morganovou a tanečnicí. Morganová zůstává jedním z nejvíce vlivných tanečních fotografů. Ve svém ateliéru Morganová vyfotografovala mnohé slavné fotografie. Měla zde speciálně vybudovaný prostor a osvětlení. Byla jednou z prvních, která začala používat elektronické zábleskové osvětlení, které bylo k dispozici kolem roku 1939. Nefotografovala výsledné taneční performance, ale sledovala zkoušky tanečnic. Bavila se s tanečnicí a choreografy, aby pochopila jejich záměr a poté se rozhodla o tom, které části tance chtěla znovu realizovat ve svém studiu, s výjimkou toho, že je nechtěla zopakovat pouze jako takové, jak jsou zchoreografovány, ale znovu vytvořit svůj koncept a získat tak emoce z těchto tanců v prostoru s určitou kompozicí vytvořenou čistě pro fotoaparát ve fotografickém studiu.

Hlavním důvodem k takovéto práci fotografky byl nedostatek kontroly nad osvětlením, časem a prostorem v tanečním studiu. V té době nebylo možné vytvářet taneční fotografie s nepříjemnou technickou kvalitou, zvláště s mnohem méně citlivými filmy té doby a s nedostatečným osvětlením vhodným pro fotoaparát ve studiu nebo na pódiu. Dokonce i dnes je to stále obtížné s ISO 1600 nebo více, protože fotografické osvětlení je obvykle to poslední v myšlenkách divadelních osvětlovačů nebo v plánech režisérů zkoušek tanečních choreografií. Morgan proto přesunula tanečnicí do svého ateliéru, kde měla nad vším plnou kontrolu.

Little Shao

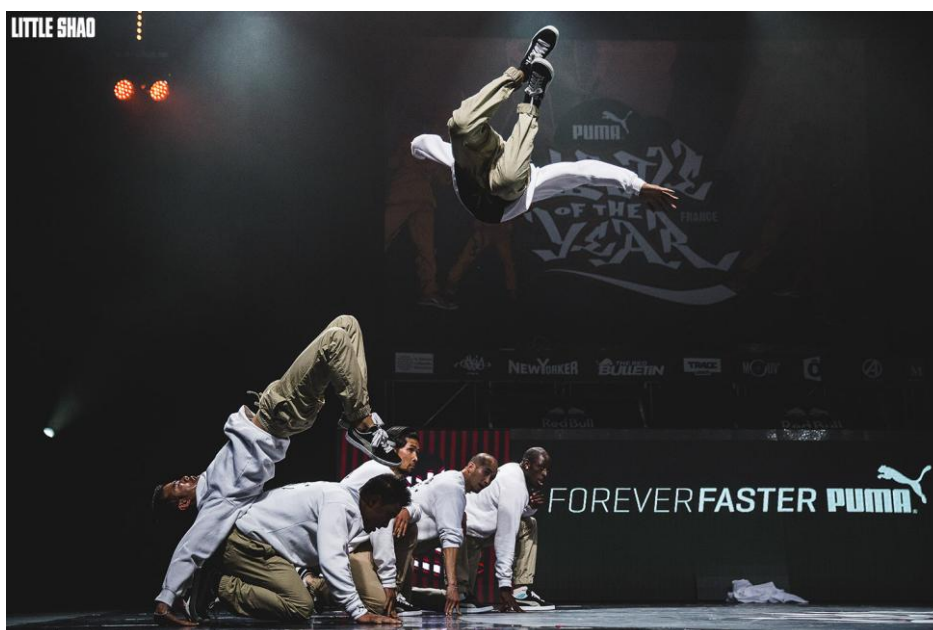
Little Shao se před fotografováním věnoval tanci konkrétně b-boyingu. Začal fotografovat kvůli potřebě zachytit taneční pohyb, jak ho opravdu vidí on. Žádné současné taneční fotografie nereprezentovaly jeho vnímání tance, proto se rozhodl ukázat svůj osobitý pohled na tanec. Chtěl sdílet svou vizi tanečního světa jako samotný tanečník – přímý účastník tohoto světa. Časem se jeho práce rozšiřovala mezi publikum prostřednictvím různých platforem a sociálních sítí, což pro něj byl nejjednodušší způsob sdílení jeho fotografií se všemi jeho přáteli a celosvětovou taneční komunitou.

Fotografa Little Shao začaly kontaktovat hlavní mezinárodní taneční společnosti pořádající taneční události, protože byl jediný fotograf, jehož fotografie byly na vysoké úrovni a také byly velmi sledované na sociálních sítích. V současné době má Little Shao každodenní živé vysílání o své práci a projektech na Instagramu, kde sdílí svůj pohled na život tanečníků prostřednictvím svých objektivů. Snaží se, aby realita vypadala jako sen, protože skutečnost se pro něj „stala snem od doby, kdy začal fotografovat“. Fotografování má z jeho pohledu takovou sílu, „protože můžete zachytit a zastavit čas vyprávěním příběhu, ukazujícím krásu a sílu pohybu. To je můj každodenní životní styl“.

Little Shao pracuje s fotoaparátem Nikon D810 pro komerční práce a Nikon D750, když potřebuje zachytit pohyb nebo při cestách za snímkem. Vzhledem k tomu, že jeho svět je pouliční tanec, používá hlavně Nikon D750, který je dokonalý pro pouliční fotografie.

„Moje oblíbená fotografie je ta, kterou udělám jako další.“²⁴

„Hledám krásu a sílu v pohybu, kterou nacházím jako fotograf.“²⁵

²⁴ <http://www.littleshao.com/about/> 1. 6. 2018

²⁵ <https://www.iam-different.nl/fotografen/little-shao/>, rozhovor, (cit. 1. 6. 2018)

LITTLE SHAO

LITTLE SHAO

Fotografie a tanec: názory fotografů, tanečníků a diváků

Fotografický záznam během tanečního výstupu na jevišti, v ateliéru, či jiném interiéru a exteriéru poskytuje pouze jeden určitý výsek z probíhající skutečnosti. Největší nevýhodou fotografie je, že nedokáže zachytit a zobrazit širokou škálu pohybů, které tanečníci ovládají a kterými dokážou zaujmout diváka. Díky tomu není možné na jedné fotografii sledovat plynulý pohyb vytvářející určitou choreografii či taneční prvek před a po vyfocení části tohoto pohybu.

Oproti video záznamu nebo živému pozorování má fotografie tu výhodu a možnost, že ve správný čas dokáže zachytit a ustálit okamžik během tanečního výkonu, který může být lidským okem nepostřehnutelný. Tento zachycený okamžik může obsahovat veškerou dynamiku a někdy i hlavní podstatu samotného pohybu. Na pořízené fotografii může poté divák vidět působivost onoho okamžiku a ocenit schopnosti tanečníka. Díky absenci zvuku a pohybu na fotografii divák zapojuje svou představivost k domyšlení toho, co se odehrává v pozadí při vzniku fotografie. Fotografie má také schopnost rozšíření optického nevědomí, o kterém píše Walter Benjamin. Při zachycení pohybu se lidskému oku odkrývá realita, kterou běžně člověk nedokáže zaznamenat.

„ Fotografie dokáže zachytit jedinečný moment, který si často člověk v ostatních pohybech ve videu třeba ani nevšimne.“²⁶

„ Obecně se mi nelíbí videozáznam z tance, myslím, že to vypadá nepřírozně, zvláště když se použije spousta efektů. Jsem docela purista, pokud jde o fotografii, tak myslím, že dobře pořízená fotografie může skutečně zachytit podstatu pohybu, emoce a atmosféru. Nemyslím si, že to videozáznam může udělat stejně efektivně.“²⁷

Z rozhovorů a vlastní zkušenosti lze vyvodit, že fotografie a videozáznam tanečního výstupu mají své výhody i nevýhody. Protože se jedná dva rozdílné způsoby záznamu či dokumentace tance nedá se říci, který je obecně lepší jelikož každý slouží jinému účelu.

„ Je to jiná kategorie, jiná faktura zážitku, nedá se to srovnávat ani mluvit o výhodách a nevýhodách.“²⁸

„ Obojí může zaznamenat tanec v různých projevech. Síla záznamu, či fotografie můžete být stejně výpovědná. Necítím výhodu, či nevýhodu.“²⁹

²⁶ Jan Pelikán, fotograf – rozhovor (cit. 26. 5. 2018)

²⁷ Pavel Suba, fotograf – rozhovor (cit. 19. 5. 2018)

²⁸ Jana Návratová, taneční kritička – rozhovor (cit. 5. 6. 2018)

²⁹ Linda Fernandez Saez, tanečnice – rozhovor (cit. 3. 6. 2018)

„Fotografie zachycuje jeden moment, který můžeme předem připravit a nainstalovat. Z videozáznamu například rychleji poznáme kvalitu tanečníka, než z fotografie.“³⁰

Žádné záznamové médium nedokáže reprodukovat auru tance, stejně jak jí divák vnímá při živém pozorování. Emoce projevované pohybem tanečníka při taneční performance, vnímá vždy divák mnohem intenzivněji, když se ocitá v samotné přítomnosti tanečníka, který má schopnost naplno upoutat divákovu pozornost a vtáhnout jej do děje a přítomného okamžiku tanečního výkonu.

„Na živém sledování tance je účasten celý lidský perceptivní aparát; diváci vnímají a – jakkoli zdrženlivě – odeznívají pohyb celým tělem. Je zapojen nejen zrak, ale i hmat, hmatová, svalová empatie diváka.“³¹

„Pozorování vlastním okem a zažití samotné akce na vlastní kůži je nesrovnatelný s videem nebo fotkou. Potom je nádherný okamžik, když vidíš taneční, ale i jakoukoli jinou fotografii zachycující atmosféru, feeling toho momentu a vyvolá to v Tobě emoci a vtáhne Tě to právě do toho okamžiku, na který se díváš.“³²

Fotografie zachycující taneční okamžik ve většině případů spíše v lidech nevyvolá chuť k tanci, ale zájem dozvědět se, jak se pohyb bude dále vyvíjet a co bude následovat. Pokud jsou lidé více empatičtí, či se zúčastnili události, které byla fotografie pořízena, mohou se v nich vyvolat pocity, které zažívali během živého pozorování.

„Dokáže mi zážitky z hlediště připomenout. Zachycený okamžik je často tím zastavením spouště hyperbolizován, zhuštěn a může – v těch nejlepších případech – labelizovat určité téma a estetický dojem.“³³

³⁰ Eva Zápotocká, tanečnice – rozhovor (cit. 4. 6. 2018)

³¹ Nina Vangeli, taneční kritička - rozhovor (cit. 3. 6. 2018)

³² Viktor Šorma, fotograf – rozhovor (cit. 20. 5. 2018)

³³ Jana Návratová, taneční kritička – rozhovor (cit. 5. 6. 2018)

„ Myslím si, že empatictí lidé se například přes výraz tanečníka na fotografii dokáží naladit na náladu, kterou s velkou pravděpodobností prožíval i tanečník během samotného fotografování a může to na ně působit natolik, jako by sledovali tanec samotný.“³⁴

„Póza, gesta a výraz tanečníka, kostým, světla a prostředí vyvolají ten pocit.“³⁵

„ Myslím, že taneční fotografie mohou skutečně znovu vyvolat tytéž emoce, které cítím, když to vidím živě. Myslím, že to je jeden z nejzajímavějších problémů v umění - projekce vlastní vize do reality.“³⁶

„ Fotograf může zachytit podstatné a stěžejní momenty tance..choreografie...a hlavně odkaz který dílo nese. Na jeden pohled mohu tak pocítit mnohé emoční cesty a nezměrné světy fantazie a života.“³⁷

Fotografie tance nemůže zprostředkovat to, co se nám nabízí, při živém pozorování taneční performance s celou její aurou. Výsek z této reality, však vytváří nový auratický zážitek ve chvíli, kdy se díváme na fotograficky zastavený pohyb tanečníka, nikoli tedy již samotného tance, ale auru fotografie zachycující jinak okem nezachytitelné z tanečního výkonu.

³⁴ Jan Pelikán, fotograf – rozhovor (cit. 26. 5. 2018)

³⁵ Adam Chaloupka, tanečník – rozhovor (cit. 25. 5. 2018)

³⁶ Pavel Suba, fotograf – rozhovor (cit. 19. 5. 2018)

³⁷ Linda Fernandez Saez, tanečnice – rozhovor (cit. 3. 6. 2018)

Jak na vás působí tyto fotografie tance?

obr.1

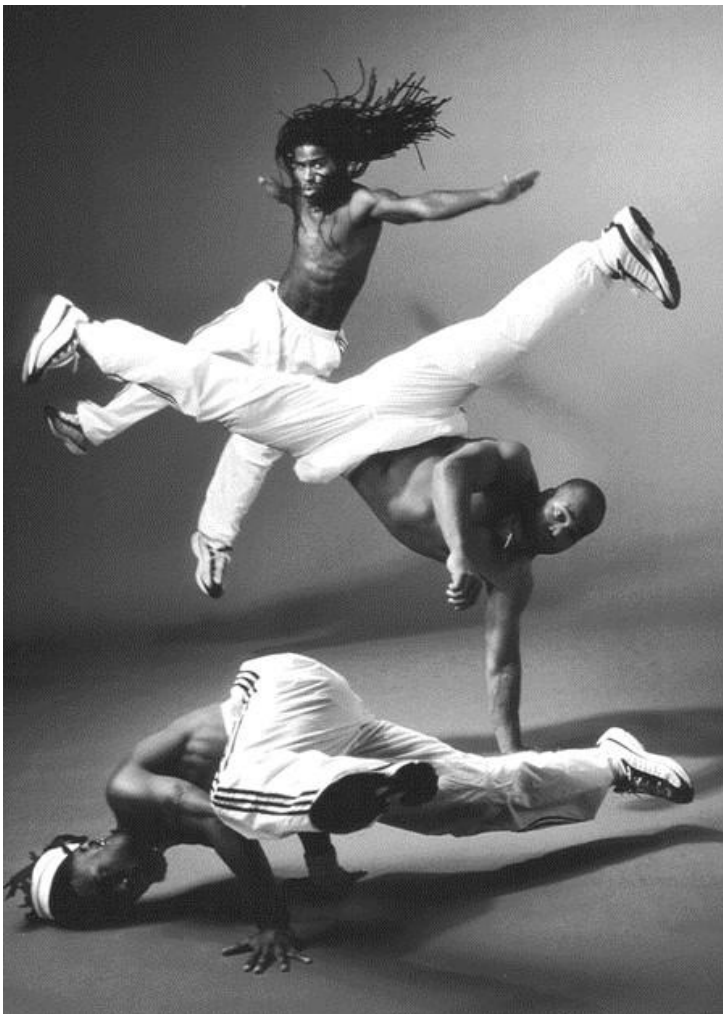

obr. 2

obr. 3

obr. 4

obr.5

obr. 6

obr.7

© Lois Greenfield

obr. 8

obr. 9

Jak zmiňuji v úvodu práce, rozhodl jsem se udělat podobný experiment, který udělal John Berger a Jean Mohr ve své práci „What Did I See?“³⁸, abych zjistil jak na tanečníky, fotografy a diváky působí různé způsoby zachycení tanečníků. Po dotazovaných jsem chtěl, aby popsali, co cítí, když se dívají na taneční fotografie, které jsem jim poslal.

Jana Návratová, taneční kritička:

„Nabídl jste mi v podstatě dvě kategorie snímků – kalendářové a akční. Jedny jsou zaměřené na dominantní zážitek z krásy a dokonalosti tanečního těla (kultivovaného jako umělecké dílo), druhé na zážitek virtuozity a atmosféry. Fotka v horské krajině spadá do kategorie – kalendář.“

Nina Vangeli, taneční kritička:

Obr. 1: Chlapec se odvážně vytrhává z náruče Matky Země. Pro jistotu k ní ale ještě vztahuje paže. Matka Země se nezlobí; je na něj pyšná. Vytrhnul se Matce Gravitaci, ale už si k ní zase jde pro pochvalu. Vrací se obloukem; oblá Matka Země má ráda oblé pohyby. Jsou to pohyby návratů.

Obr. 2: Gravitace je hravá; stále svádí lidstvo k hrám. Je nekonečně mnoho her, v nichž si dokazujeme, že se udržíme na nohou, na jedné noze, na rukou, na jedné ruce... Od chvíle, kdy jsme se zvedli ze čtyřech, je celý náš život velkou hrou s gravitací; už jsme v tom dost dobří.

Obr. 3: Děti Matky je mnoho; někdy je těžké vymoci si pozornost. Pak se musíme uchýlit na místa, kde máme Matku Zemi jen pro sebe. Koukej, jak jsem vysoko a co umím....

Obr. 4: Kdo by chodil po dvou, když se můžeme vznášet....!

Obr. 5: I naše chápání krásy jsme odvodili ze vznášení. Dotýkat se v tanci Matky Země pouze špičkou chodidla je zázračné a vznešené (vznešené rovná se vznášivé)

Obr. 6: Cožpak se neříká, že si milenci *letí* v ústrety...

Obr. 7: A přece se točí!

³⁸ BERGER, John. a Jean. MOHR. *Another way of telling*. New York: Pantheon, 1982. ISBN 0394739981, str. 55

Obr. 8: Kdyby ta dáma neměla trikot a pán trencle, mohli bychom je pokládat za součást vlysu ze starého Řecka nebo fresku ze starého Egypta. Jejich hlavy se k sobě nebezpečně blíží jako dvě zeměkoule. Nastává velký třesk...

Obr. 9: Kam se nemůže vznést tělo, zaletí duše. A abychom ji zviditelnili, obkreslujeme ji vznášivými látkami.

Anna Oravcová, divák:

Jelikož jsem na „hiphopové“ fotky docela zvyklá, nepůsobí na mě takovým způsobem jako fotky 5–9. U čísla 7 přemýšlím, jestli je to photoshop nebo opravdu zachycený okamžik. Druhá polovina fotek pro mě vyjadřuje jiný druh emoce.

Jan Pelikán, fotograf:

„Moc se mi líbí fotografie pořízené v ateliéru od L. Greenfielda, protože jsou evidentně pořízené na starý středofórmátový přístroj a i tak na nich není žádná pohybová neostrost díky využitím blesků a samotná kompozice této fotografie je až trochu „halucinogenní“. To se mi opravdu líbí.“

Pavel Suba, fotograf:

„Jsou to zajímavé fotografie, zvláště ty, které fotografovali ve studiu. Talent a technická kompetence je obdivuhodná. Nejradši mám fotografie od Alvin Key, jsou krásně vyvážené, esteticky příjemné a umělecké, ačkoli jsou poněkud odlišné od toho, co dělám. Ty, které nabízí Lois Greenfield, jsou zajímavé, ale zdají se být spíše umělé - kolik z toho je čistá fotografie a jak velká část je upravená ve Photoshopu? Jelikož jsou technicky vynikající a dobře zakomponovány, nejsou úplně můj šálek čaje. Ostatní z battlů od Little Shao atd. na mě nedělají žádný dojem. Příliš komerční a příliš mnoho Photoshopu. Obrázek Red Bull Cypher vypadá jako obraz airbrush z 80. let. Dávám přednost pevnějším obrazům postavy. Vypadají technicky vyleštěné, nicméně - dobré profesionální snímky, ale dávám přednost osobnějšímu přístupu.“

Viktor Šorma, fotograf:

„Je na nich hodně vidět, že jsou od různých autorů, každý má svůj styl, někdo fotí evidentně umělecké věci a někdo spíše eventy atd.“

Eva Zápotocká, tanečnice:

„Zachycují kvalitu tanečnicků v jejich přirozeném tanečním světě.“

Adam Chaloupka, tanečník:

Obr. 1: efektní, dobře zachycuje pohyb, vyzařuje hodně energie, dobrá jako reklamní fotka

Obr. 2: efektní, vyzařuje silnou, dobrou atmosféru

Obr. 3: vyzařuje "vrchol kariéry", klid, dobrá propagační fotka

Obr. 4: efektní, zajímavá kompozice, vyzařuje zvířecí energii

Obr. 5: perfektně zachycuje pohyb, vyzařuje jemnost a sílu, dobrá propagační fotka

Obr. 6: dobře zachycuje pohyb, dobrá kompozice, vyzařuje spojení těl a svobodu

Obr. 7: dobře zachycuje pohyb, zajímavá kompozice, zachycuje hvězdu, vyzařuje lehkost

Obr. 8: vyzařuje spojení těl, lásku, klid, něhu a naslouchání

Obr. 9: perfektně zachycuje pohyb, vyzařuje ladnost, sílu osobnosti

Linda Fernandez Saez, tanečnice:

Obr. 1: Tichý moment rozhodnutí

Obr. 2: Očekávání

Obr. 3: Samota

Obr. 4: Odhodlanost k útoku

Obr. 5: Dotčenost

Obr. 6: Napojené vnímání uprostřed dvou neslučitelných světů

Obr. 7: Nový Horizont možnosti

Obr. 8: Vyčerpání držící silné pouto Lásky

Obr. 9: Definitivní se vymanění z opakovaného nepochopení Směřující k nádechu

Závěr

Cílem mojí bakalářské práce bylo představit současnou taneční fotografii a street dance kulturu. Při zkoumání tohoto tématu jsem vycházel mimo jiné z konceptu auratičnosti Waltera Benjamina. Zvažoval jsem schopnost fotografie reprodukovat tanec jak z pohledu diváka, fotografa, a samotného tanečníka. Práce vycházela také z mého pozorování české i zahraniční street dance scény a přinesla stručný přehled české i světové taneční fotografie s důrazem na street dance. Tento záměr se mi podařilo splnit.

Oslovil jsem několik profesionálních fotografů specializujících se na tanec, dále profesionální tanečníky a kritiky tance, kterým jsem poslal dotazníky s otázkami zaměřující se na téma mé práce. Dotazovaní také svými slovy popsali, jak na ně působí fotografie, které jsem přiložil k dotazníku. V textu uvádím rozhovory a odpovědi vždy tří reprezentantů od všech tří zmíněných skupin dotazovaných. Tuto část diplomové práce jsem naplnil.

Popsal jsem povahu fotografie, představil jsem základní definice tance a předložil jsem typologii tance s důrazem zaměřeným na street dance. Představil jsem některé ze světových fotografů specializujících se na různé druhy zobrazování tance a v závěru jsem odpověděl na otázky týkajících se způsobů, jakými fotografie dokáže reprodukovat auru tance.

Vytčené záměry jsem v této bakalářské práci tak splnil.

Seznam použité bibliografie

ANDĚL, Jaroslav. *Myšlení o fotografii*. V Praze: Nakladatelství Akademie múzických umění ve spolupráci s Grantovou agenturou České republiky, 2012. ISBN 978-80-7331-235-0.

BALAŠ, Radoslav. *Tance 20. století*. Olomouc: Hanex, 2003. ISBN 80-85783-40-1,

BENJAMIN, Walter. Umělecké dílo ve věku své technické reprodukovatelnosti. Dílo a jeho zdroj. přeložila: Věra Saudková, Odeon, 1979

BERGER, John. a Jean. MOHR. *Another way of telling*. New York: Pantheon, 1982. ISBN 0394739981.

CÍSAŘ, Karel, ed. *Co je to fotografie?*. Praha: Herrmann, 2004. ISBN 80-239-5169-6.

DOSEDLOVÁ, Jaroslava. *Terapie tancem: role tance v dějinách lidstva a v současné psychoterapii*. Praha: Grada, 2012. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3711-9.

EWING, William A. a Lois. GREENFIELD. *Breaking bounds: the dance photography of Lois Greenfield*. San Francisco: Chronicle Books, 1992. ISBN 0811802108.

FRIED, Michael. *Why photography matters as art as never before*. New Haven: Yale University Press, c2008. ISBN 978-0-300-13684-5.

GREENFIELD, Lois a William A. EWING. *Lois Greenfield: moving still*. San Francisco: Chronicle Books, 2015. ISBN 9781452150208.

GREENFIELD, Lois., Daniel. GIRARDIN a William A. EWING. *Airborne: the new dance photography of Lois Greenfield*. San Francisco: Chronicle Books, 1998. ISBN 0500280630.

HEBDIGE, Dick. *Subculture, the meaning of style*. London: Methuen, 1979. New accents (Methuen & Co.). ISBN 0416708609.

MATTER, Jordan. *Dancers after dark*. New York: Workman Publishing, [2016]. ISBN 9780761189336.

MATTER, Jordan. *Dancers among us: a celebration of joy in the everyday*. New York: Workman Publishing, [2012]. ISBN 9780761171706.

NÁVRATOVÁ, Jana, Roman VAŠEK a Jana BOHUTÍNSKÁ. *Tanec v České republice: definice, historie, financování, legislativa, sociální problematika, školství, reflexe oboru*. Praha: Institut umění - Divadelní ústav, 2010. ISBN 978-80-7008-241-6.

REY, Jan. *Jak se dívat na tanec*. Praha, 1947.

SILVERIO, Robert. *Nefotografie, neslova*. Praha: Akademie múzických umění v Praze (Nakladatelství AMU), 2016. ISBN 978-80-7331-420-0.

SQUIERS, Carol, Geoffrey BATCHEN, George BAKER a Hito STEYERL. *What is a photograph?*. New York: International Center of Photography, [2013]. ISBN 9783791353517.

STEJSKALOVÁ, Natálie. *CO JE TO STREET DANCE, JEHO VZNIK A VÝVOJ VE SVĚTĚ I V ČR*, BAKALÁŘSKÁ PRÁCE, Taneční katedra HAMU

SKODOVÁ, Sabina, *Historie tance RDE-Real Dance Education aneb Opravdové taneční vzdělání*, Praha: 2011 (tato skripta vydaná zatím ještě nejsou)

Internetové zdroje

ALVIN AILEY AMERICAN DANCE THEATRE, [cit. 6. 4. 2018], dostupné z:
<http://www.buzzmag.co.uk/uncategorized/alvin-ailey-american-dance-theatre-dance-review/>

Dance Photography 101: How to Take Dance Photos, [cit. 7. 5. 2018], dostupné z:
<https://contrastly.com/dance-photography-101/>

Lois Greenfield portfolio, [cit. 12. 5. 2018], dostupné z:
<http://www.loisgreenfield.com/moving-still-book/>
<http://www.loisgreenfield.com/airborne/>

Andrew Eccles portfolio [cit. 4. 6.20018], dostupné z:
<http://www.andreweccles.com>

Fotografie [cit. 5. 6.20018]: <http://www.buzzmag.co.uk/uncategorized/alvin-ailey-american-dance-theatre-dance-review/>
http://cvj1llwqcyay0evy-zippykid.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2013/05/ae-studio-kirven-james-boyd-rachael-mclaren-jumping_1000.jpg
<http://www.behindthearras.com/Reviewspr/reviewsprSeptOct10/AlvinH10-10.html>
http://7-themes.com/data_images/out/79/7041322-red-bull-bc-one.jpg
<http://www.bloodyloud.com/dancers-in-motion-photographer-lois-greenfield/>
<http://allstreetdance.co.uk/2013/10/21/battle-year-2013-world-final-fusion-mc-korea-win/>
<https://www.redbull.com/cz-cs/red-bull-bc-one-cypher-v-praze-p%C5%99ihlas-se>
<https://i.pinimg.com/originals/b0/18/97/b01897c5515f247d317d0eb638de09d9.jpg>

Ricky Flores dostupné z: <https://theredlist.com/wiki-2-16-601-790-view-social-documentary-profile-flores-ricky-1.html>

Little Shao portfoliodostupné z:
<http://www.littleshao.com/zlam96as4fv9au9g3irrx6r6ixibci>
<http://www.littleshao.com/0iywpk3k6kl4a2vdhn8s8gngaj97wi>
<http://www.littleshao.com/6m9ryj84ekk69n48gf3b5vofjmb37k>
<http://www.littleshao.com/4vf69kguojy6jxawrog9mivc1us3j9>
<http://www.littleshao.com/t3uxjz5zz5poe0prjv5kxe4l431r0j>

Jordan Matter portfolio dostupné z:
<https://www.jordanmatter.com/>
<http://www.dancersamongus.com/>
<http://dancersafterdark.com/>
<http://artboom.info/photography/jordan-matter-dancers-among-us.html>
<https://www.viewbug.com/blog/webinar-pro-photo-tips-and-critiques-by-jordan-matter>

Seznam obrazového materiálu

Obr. 1: <http://www.littleshao.com>

Obr. 2: http://7-themes.com/data_images/out/79/7041322-red-bull-bc-one.jpg

Obr. 3:

<https://www.facebook.com/redbullBCOne/photos/a.10150154537368119.297916.149053998118/10156175678003119/?type=3&theater>

Obr. 4: <https://heinekenh.files.wordpress.com/2011/03/hip-hop.jpg>

Obr. 5: <https://vikisecrets.com/news/alvin-ailey-s-amazing-dancers>

Obr. 6: <https://vikisecrets.com/news/alvin-ailey-s-amazing-dancers>

Obr. 7: <http://www.loisgreenfield.com/moving-still-book/>

Obr. 8: <https://vikisecrets.com/news/alvin-ailey-s-amazing-dancers>

Obr. 9: <http://www.loisgreenfield.com>